

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію Шутяк Лілії Мар'янівни
«Новий журналізм» у медійному дискурсі України:
гене́за та жанрово-стилістичні ознаки»

на здобуття наукового ступеня кандидата наук із соціальних
комунікацій зі спеціальності 27.00.04 –
теорія та історія журналістики

Забезпечення адекватного наукового погляду на осмислення сучасних медійних тенденцій неможливе без ґрунтовного дослідження усіх складових системи соціальних комунікацій, усіх її феноменів, до яких можна віднести і «новий журналізм». Тому в унісон із авторкою дисертації, що атестується, зауважу, що *актуальність* дослідження «зумовлена суспільним інтересом» до цього явища, оскільки його творці у своїх творах прагнуть «виявити, проаналізувати й систематизувати ті суспільно-політичні зміни», які відбулися. Незважаючи на значний корпус наукових студій, котрі дисертантка, як видно з першого розділу роботи, добре знає та активно й доцільно залучає до власної рецептивно-інтерпретаційної моделі, поки не створено синтетичного дослідження, не здійснено комплексного аналізу стильових та художніх доміант «НЖ». Тому дисертація Шутяк Лілії вносить посутнє наукове доповнення в теоретичному аспекті до нинішнього журналістикознавства.

Робота виконана на кафедрі нових медій факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка в контексті комплексної науково-дослідної теми «Проблеми інформаційної політики в нових медіях» (номер державної реєстрації 0113U004177). Тему дисертації затверджено на засіданні вченої ради факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 6 від 30 січня 2012 року).

Вибір *об'єкта* дослідження, а це презентативні книжки українських журналістів 2010–2014 рр., що послуговуються основними методами і прийомами «НЖ» (Л. Белей «Ліхіє дев'яності», Артем Чапай «Подорож із Мамайотою в пошуках України», М. Кідрук «Подорож на Пуп Землі», О. Криштопа «Україна: масштаб 1:1», О. Забужко «Let my people go: 15 текстів про українську революцію», збірки художніх репортажів «Veni, vidi, scripsi. Світ у масштабі українського репортажу», «Veni, vidi, scripsi: де, як і чому працюють українці»), а також веб-сайти, на яких розміщені матеріали аналізованого типу («Країна», «Esquire», «Газета по-українськи», MANDRY, «Український тиждень», у блогах на сайтах «Українська правда. Життя».

«Інфопорн», INSIDER), продиктований особливостями їхньої стильової манери, в якій наявне поєднання художніх і документальних технік, а також прийомів «НЖ», платформи презентації їхніх творів: від блогів, авторських колонок, публікацій у ЗМІ до окремих книжкових видань, читабельністю цих текстів. А предмет дослідження – генеза, жанрово-стилістичні ознаки «нового журналізму» та його функціонування в сучасному українському медіапросторі.

Дисертація у багатьох аспектах є новаторською. Наукова новизна її полягає в тому, що поняття «НЖ» актуалізовано чи не вперше в українському журналістикознавстві в методологічному контексті соціальних комунікацій, аргументується його жанровий і тематичний потенціал на прикладі найбільш репрезентабельних текстів (2010-2014 рр.), аналізується сприйняття «НЖ» в українському контексті.

Силове поле проблем, піднятих у дисертації, надало їй виразності та панорамності. Широка ерудиція дисертантки, добра орієнтація у предметному полі дала змогу концептуально підійти до вирішення поставлених завдань, переглянути певні усталені факти та запропонувати нові їх інтерпретаційні версії.

Вдумливе ставлення до нових жанрово-стильових тенденцій журналістики, застосування різноманітних методик аналізу текстів, врахування культурологічного та суспільного контекстів, використання широкої джерельної бази дозволило Лілії Мар'янівні різнобічно окреслити проблеми генези та жанрово-стильових ознак «НЖ» у медійному дискурсі України, виявити місце «НЖ» в теоретико-методологічному контексті вітчизняного журналістикознавства, дослідити специфіку художньої репортажистики в українських ЗМІ. Окрім вступу, в якому наявні всі необхідні реквізити, та загальних висновків і списку використаних джерел (220 позицій), дисертація включає три розділи та висновки до кожного з них.

У першому розділі роботи «Позиції «нового журналізму» в методологічному контексті сучасного журналістикознавства» усебічно і розлого проаналізовано найпримітніші факти наукової рецепції «НЖ», простежено його становлення, окреслено найсуттєвіші теоретико-методологічні контури, вплив на них ідей Тома Вульфа та його послідовників. У цьому контексті розглянуто широку термінологічну палітру на означення «НЖ» та його дефініцію, охарактеризовано базові стильові компоненти, техніки текстуалізації, котрі тією чи іншою мірою визначають художні доміанти твору. Хочу наголосити, що, широко представивши різноплановий науково-критичний матеріал, Лілія Шутяк коректно відмежовується від «чужих» думок, виявляючи при цьому наукову

Цілком очевидно, що результати такого дослідження мають значну *практичну* вартість. Ідеться насамперед про можливість використання положень роботи у межах написання нових посібників, розширенні університетських фахових курсів та спецкурсів. Окремі результати можуть бути використані для розробки науково-методичного забезпечення фахових дисциплін спеціальності «журналістика» та піднесення професійної культури майбутніх медійників.

Варто підкреслити тотожність змісту автореферату й основних ідей дисертації. Зміст автореферату засвідчує, що дисертація містить раніше незахищені наукові положення та отримані авторкою нові науково обґрунтовані результати у галузі соціальних комунікацій, які у сукупності розв'язують важливу науково-практичну проблему – формування засобами медіа національної ідентичності. У ньому вміло викладено зміст усіх розділів і його виконано із дотриманням регламентованих вимог. Опубліковані за темою дисертації праці повністю висвітлюють концепцію роботи. Дисертація належно апробована. Основні положення викладено у доповідях міжнародних та всеукраїнських конференцій.

Тому у мене немає жодних сумнівів, що дисертація Шутяк Лілії Мар'янівни «Новий журналізм» у медійному дискурсі України: *тенеза та жанрово-стилістичні ознаки* є завершеним, самостійним дослідженням. Вважаю, що вона відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. №567 та чинним вимогам, які ставляться до робіт такого типу, а авторка заслуговує присвоєння наукового ступеня кандидата наук із соціальних комунікацій зі спеціальності 27.00.04 – теорія та історія журналістики.

Офіційний опонент,
доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри журналістики
ТНПУ ім. В.Гнатюка

Поплавська Н. М.

Підпис д.ф.н., проф. Поплавської Н.М.
стверджую:

Проректор з наукової роботи
та міжнародного співробітництва

Буяк Б. Б.

